

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย*

THE DEVELOPMENT IN E-LEARNING TEACHING AND LEARNING IN THE STUDY
OF PHILOSOPHY RELIGIONS AND CULTURES, MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY MAHAJIRALONGKORN RAJAVIDYALAYA CAMPUS

พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, พระมหากรรช กมพูนโณ, พระมหาทศพร สมุฑุโก, พระมหาณัฐวุฒิ ญฐฐวุฒิโก
Phramaha Paijit Uttamadhammo, Phramaha Korndhat Kampuwanno,
Phramaha Thotsaphorn Sumudhuko, Phramaha Natthawut Natthawuttiko
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
Corresponding Author E-mail: pajitsakong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. จัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและ 3. เปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษา จำนวน 15 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมุติฐานด้วย Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมี คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 2. กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมีเจตคติทางการเรียน รายข้อ และโดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 โดยสรุป การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนระบบ e-Learning จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์ของรายวิชาต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนา; การเรียนการสอน; ระบบ e-Learning

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To create e-Learning lessons in Philosophy, Religion, and Culture Program, 2. To compare the learning achievement of Pre-Test and Post-Test; and 3. To compare the learning attitudes of the students. The research samples consisted of 15 students by 'Purposive Sampling' was used to select the sample. The research instruments were academic achievement test. The statistics used for the data analysis were Mean, Standard Deviation, and paired t-test.

The research results revealed that 1. The sample that studied in e-Learning lesson in Philosophy, Religion, and Culture Program showed higher average score of academic achievement of Post-Test at the difference level of 0.01 statistically, 2. The sample studying in e-Learning lesson in Philosophy, Religion, and Culture Program showed higher scores in the area of learning attitude both in each item and overall with the difference level of 0.01. In conclusion, the development of e-Learning model of Philosophy, Religion, and Culture Program, Mahamakut Buddhist University, MahavajiralongkornRajavidyalaya Campus resulted in higher academic achievement as well as the positive attitudes towards e-Learning when some learning activities had been arranged. Hence, e-Learning should be supported in order for lecturers to implement in their teaching for their students' achievements according to the course objectives.

Keywords: Development; Learning and Teaching; e-Learning and e-Teaching System

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วการศึกษาทางไกล (Distant Learning) จะก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล สังคมจะมีพลังอำนาจในด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทุกคนสามารถเรียนรู้และเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ตลอดเวลา (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2561) อีเลิร์นนิ่งเป็นการเรียนในลักษณะของการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์ทราเน็ตหรือทางสัญญาณโทรทัศน์หรือสัญญาณดาวเทียม (Satellite) อีเลิร์นนิ่งในปัจจุบันเป็นการเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้นำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหววีดิทัศน์และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการ

คอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่าง ๆ (พงศกรดอทเน็ต, 2559) อีเลิร์นนิ่งไม่ใช่เพียงเป็นแค่การสอนในลักษณะเดิม ๆ โดยการนำเอกสารการสอนมาแปลงให้อยู่ในรูปดิจิทัล และนำไปวางไว้บนเว็บ หรือระบบบริหารจัดการการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงกระบวนการในการเรียนการสอน หรือการอบรมที่ใช้เครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นทางการเรียนรู้ (Flexible Learning) สนับสนุนการเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) และการเรียนในลักษณะตลอดชีวิต (Life-Long Learning) ซึ่งอาศัยการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ของทั้งกระบวนการในการเรียนการสอนด้วย (ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2555; พระวีรสิขุฑู กम्मสุโพและคณะ, 2562; พระยงยุท กตธโร; 2564; พระมหาวรวิฑูชากร วชิรสิขุฑูเมธี, 2563)

การเรียนการสอนแบบ e-Learning นั้นได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาไทยเป็นเวลายาวนาน และ e-Learning ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปเพื่อพัฒนาประเทศให้เกิดการแข่งขันได้กับประเทศอื่น ๆ จึงต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยได้รับการศึกษาที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ดังนั้นระบบการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะของ e-Learning จึงเกิดขึ้น เพื่อใช้สนับสนุนการศึกษาและการฝึกอบรมให้บุคลากรได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (สุชาติดา สามสวัสดิ์, 2555; พระนิวัฒน์ สนตจิตโต, 2561) การก้าวเข้ามาสู่ยุคผู้เรียน เรียนรู้ด้วยพลังปัญญาของตนเอง อีเลิร์นนิ่งมีลักษณะสำคัญที่เหมาะสมแก่การจัดการเรียนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือใช้ภาษาที่เป็นสากลที่ผู้เรียนสื่อสารกับผู้สอนแบบกันเองได้ เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะช่วยตนเองในสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างดีมีความเชื่อมโยงทั้งเนื้อหา สิ่งที่สอน และเวลาเหมาะสมในการใช้สอนที่ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้ และสามารถข้ามบทเรียนที่ไม่ตรงต่อความต้องการได้ เชื่อมโยงกับสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จึงได้ทั้งความรู้และประสบการณ์มากมาย (Casey, 2016) อีเลิร์นนิ่งมีศักยภาพที่จะปรับแต่งความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคนตามความต้องการ พร้อมทั้งเอื้ออำนวยให้การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ รวมทั้งบุคคล ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องการเรียนและสอนในเวลาเดียวกัน ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องมาพบกันในห้องเรียน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยอาศัยเครื่องมือ เช่น e-Mail, Webboard, Chat, และ Newsgroup เป็นต้น (อัจฉรา อ่อนเจริญ, 2558)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถาบันการศึกษาในกำกับของรัฐระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มีนโยบายนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นฐานในกิจกรรมการเรียน โดยมุ่งเน้นนำระบบอีเลิร์นนิ่งมาใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาเขตร่วมกับการเรียนการสอนแบบปกติ แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนของวิทยาเขตในปัจจุบันยังไม่สามารถนำ

ระบบอีเลิร์นนิ่งมาใช้ในการเรียนการสอนได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ เนื่องจากยังไม่มีบทเรียนอีเลิร์นนิ่งที่เป็นรูปธรรมสมบูรณ์ ยังไม่มีการใช้ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้หรือ LMS (Learning Management System) เต็มรูปแบบ วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จะต้องพัฒนาสังคมการเรียนรู้ทางวิชาชีพของตนเอง ให้ก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ได้ตามความสนใจการจัดการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่นให้มากขึ้น การนำอีเลิร์นนิ่งมาพัฒนาใช้ในการเรียนรู้ต้องมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) การเรียนรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) การเรียนรู้โดยใช้การสื่อสารทางไกล (Distance Learning) และอื่น ๆ อีกมากมาย ทั้งนี้ภายใต้ความเชื่อที่ว่าศักยภาพของผู้เรียนและเทคโนโลยีปัจจุบันเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างไร้ขอบเขต สิ่งที่วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาอยากเห็นคือ การใช้อีเลิร์นนิ่งเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีการ “ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน” ให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังในสถาบัน

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่มีต่อการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) สัญลักษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

2. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน 15รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ 3 ชนิดได้แก่ 1) มคอ. 32) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบวัดเจตคติทางการเรียน

4. การดำเนินการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้ดำเนินการทดลองเองและใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมงโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดเจตคติ ไปทดสอบ ก่อนเรียน (Pre-test) กับนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 15 รูป/คนและตรวจเก็บ คะแนนไว้ โดยผู้วิจัยจัดสอบเองและตรวจให้ คะแนนเอง

4.2 ให้กลุ่มทดลองเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ศึกษาร่างขึ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะในตอนท้ายของกิจกรรมการเรียน การสอนและตรวจให้ คะแนนโดย คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังเรียน

4.3 หลังจากสอนเนื้อหาทั้งหมดครบแล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดเจตคติ ชุดเดิมมาทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มทดลองอีกครั้ง (Post-test) และตรวจเก็บ คะแนน

4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ที่เรียนโดยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ขั้นตอนในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาร้อยละ คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ที่เรียนโดยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ก่อนเรียนและหลังเรียน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานได้แก่ Paired t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยมีดังนี้

1. การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิเคราะห์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courseware) เป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ องค์ประกอบทั้งหมด แบ่งออกได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์หลักสูตร หลักสูตรหรือกลุ่มวิชาที่ต้องการสร้างบทเรียน ทั้งนี้บางวิชาจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม แต่บางวิชาสามารถสร้างเนื้อหาให้เข้าไปอยู่ในการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งได้

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาของสื่อการสอนต้องสอดคล้องกับหลักสูตร และไม่มากจนเกินไปจนทำให้ผู้เรียนรู้สึกงัวเงีย และเนื้อหาของบทเรียนต้องเป็นการใช้ความสามารถของสื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่า

1.3 การวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายของสื่อการสอนช่วยให้สามารถออกแบบสื่อการสอนให้เหมาะสม เช่น ช่วงอายุผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมี คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01

3. ผลการเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมีเจตคติทางการเรียน รายข้อ และโดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิเคราะห์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courseware) เป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ องค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา บทเรียน ผู้เรียน วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอน และยังได้กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งออกได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร หลักสูตรหรือกลุ่มวิชาที่ต้องการสร้างบทเรียน ทั้งนี้บางวิชาจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม แต่บางวิชาสามารถสร้างเนื้อหาให้เข้าไปอยู่ในการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งได้ 2) การวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาของสื่อการสอนต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและไม่มากจนเกินไปจนทำให้ผู้เรียนรู้สึกน่าเบื่อ และเนื้อหาของบทเรียนต้องเป็นการใช้ความสามารถของสื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่า 3) การวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายของสื่อการสอนช่วยให้สามารถออกแบบสื่อการสอนให้เหมาะสม เช่น ช่วงอายุผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ปรากฏผลดังนี้

ภาพที่ 1 โปรแกรมอีเลิร์นนิ่ง ในเว็บไซต์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ที่มา: Mahamakut buddhist university maha vajiralongkorn university (2021)

การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยได้โปรแกรมอีเลิร์นนิ่งที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ พุ่มพวงและคณะ (2563) ได้

ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศฯ มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การเตรียมตัวผู้เรียน 2) กิจกรรมการเรียน 3) ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน 4) การถ่ายโยงความรู้ของผู้เรียน มีขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ 1) ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง 2) เข้าสู่บทเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง 3) ศึกษาเนื้อหาบทเรียน 4) กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนการสอนย่อย 5 ขั้นตอน คือ 4.1) การเข้าถึงเพื่อสร้างแรงจูงใจ 4.2) การสร้างสัมพันธ์ทางสังคม 4.3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ 4.4) การสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ 4.5) การพัฒนาความรู้ 5) ปฏิสัมพันธ์การเรียนผ่านสังคมออนไลน์ และ 6) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้อันเนื่องมาจากอีเลิร์นนิ่ง เป็นการเรียนรู้ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารมีบทบาทในวงการศึกษา โดยมีพัฒนาการไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมการเรียนในหลายรูปแบบสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌอนอมพร เลอาฮอร์สแวง (2551) ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้คือ 1) Anywhere, Anytime หมายถึงอีเลิร์นนิ่งต้องช่วยขยายโอกาสในการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง ในที่นี้รวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถเรียกดูเนื้อหาตามความสะดวกของผู้เรียนได้ด้วย 2) Multimedia หมายถึงอีเลิร์นนิ่งควรต้องมีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ประโยชน์จากสื่อประสมเพื่อช่วยในการประมวลผลสารสนเทศของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีและมีประสิทธิภาพทางการเรียนสูงขึ้น 3) Non-Linear หมายถึงอีเลิร์นนิ่งควรต้องมีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง กล่าวคือผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาตามความต้องการ โดยอีเลิร์นนิ่งจะต้องจัดการเชื่อมโยงที่ยืดหยุ่นแก่ผู้เรียน 4) Interaction หมายถึงอีเลิร์นนิ่งควรต้องมีการนำเสนอเนื้อหาในการโต้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาหรือกับผู้อื่นได้ กล่าวคือต้องมีการออกแบบกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับเนื้อหา รวมทั้งการจัดเตรียมแบบฝึกหัดและแบบทดสอบให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้ ต้องมีการจัดหาเครื่องมือในการให้ช่องทางแก่ผู้เรียนในการติดต่อสื่อสาร เพื่อการปรึกษา อภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็นกับผู้สอน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ หรือเพื่อน ๆ

2. กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมี คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 โดยจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 รูป/คน พบว่า ได้ คะแนนค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 6.13 และ 19.13 คะแนนตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) นักศึกษาได้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธีธิดา บรรณารักษ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนการคิดสังเคราะห์และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเรื่องอรรถาภิธานศัพท์พจนานุกรมพจนานุกรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบ CIPPA กับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL PLUS ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA และนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL PLUS มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกุล อินพานิช (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติเรื่องความน่าจะเป็น ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดการจัดการเรียนรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศน์มน หนูนิมิต (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอนผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนวิชาทฤษฎีการเมืองว่าด้วยเสรีประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ด้วยระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมนึก ภัททิยธนี (2546) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็คือความสามารถในการที่พยายามเข้าถึงความรู้ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไปและแนวคิดของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริงซึ่งแบ่งแบบทดสอบประเภทนี้เป็น 2 พวกคือ 1) แบบทดสอบของครูหมายถึงชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนเป็นการทดสอบว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยแค่ไหนหากพร้อมในส่วนใดจะได้ซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดเพื่อดูความพร้อมที่จะเรียนในเนื้อหาใหม่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู 2) แบบทดสอบมาตรฐานหมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้นแต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนมีคุณภาพดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบ

ผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดๆ ก็ได้แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบและยังมีมาตรฐานในด้านการแปล คะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐานจะมีวิธีการในการสร้างข้อคำถามที่เหมือนกันเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามได้ซึ่งควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้านดังนี้ 1) วัดด้านความรู้ความจำ 2) วัดด้านความเข้าใจ 3) วัดด้านการนำไปใช้ 4) วัดด้านการวิเคราะห์ 5) วัดด้านการสังเคราะห์ 6) วัดด้านการประเมินค่า

3. การเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมีเจตคติทางการเรียน รายชื่อและโดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15รูป/คน พบว่า ได้ คะแนนค่าเฉลี่ยเจตคติก่อนเรียน เท่ากับ 2.30 คะแนน และหลังเรียน เท่ากับ 4.39 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาได้ คะแนนเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริกุล อินพานิช (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติเรื่องความน่าจะเป็น ผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ด้วยระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระบบ จุดประสงค์หลักตามหลักสูตร ต้องการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักการสังเกต รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ รู้จักสรุป การนำเสนอความสำคัญในรายวิชา สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้อธิบายว่าทฤษฎีที่ก่อให้เกิดเจตคติมี 2 กลุ่มคือ (1) ทฤษฎีการเรียนรู้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งมีแนวคิดที่ว่าเจตคติของเราเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขณะที่เกิดการเรียนรู้ซึ่งอาจเกิดจาก 1.1 การเสริมแรงเป็นเจตคติที่เกิดขึ้นจากการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ 1.2 การวางเงื่อนไขเกิดขึ้นเพื่อเจตคติสิ่งหนึ่งแล้วไปสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่งทำให้มีเจตคติต่อสิ่งนั้นเหมือนกัน 1.3 การเลียนแบบทางเจตคติเกิดขึ้นจากการที่บุคคลรับรู้เจตคติที่คนอื่นมีอยู่แล้วจึงรับมาเป็นของตนเองโดยไม่ต้องมีประสบการณ์ตรง 1.4 การเชื่อมโยงการเกิดเจตคติเป็นผลจากบุคคลผู้เป็นเจ้าของเจตคติมีการเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างเข้าด้วยกันตามความคิดของตนซึ่งเป็นการเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกัน (2) ทฤษฎีการเรียนรู้ความเข้าใจ 2.1 ทฤษฎีความขัดแย้งด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Dissonance Theory) Feastinger อธิบายว่าองค์ประกอบของเจตคติคือความรู้

ความเข้าใจซึ่งได้แก่ความคิดเห็นข้อเท็จจริงที่ได้รับบางครั้งพบว่าความรู้ความเข้าใจมีลักษณะที่ขัดแย้งกันจึงต้องปรับความคิดความเชื่อให้มีความขัดแย้งกัน 2.2 ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างความรู้สึกหรืออารมณ์กับความรู้ความเข้าใจ (Affective Cognitive Consistency) เป็นทฤษฎีที่ Rosenberg อธิบายว่าเจตคติจะไม่เปลี่ยนถ้ายังมีความสอดคล้องกันระหว่างความรู้สึกอารมณ์ความรู้ความเข้าใจแต่ถ้าเกิดขัดแย้งกันก็มีการปรับเปลี่ยนไปในทางเดียวกัน 2.3 ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีที่ว่าแต่ละคนในสังคมที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ไปสอดคล้องกับเจตคติของอีกคนเพื่อให้เกิดความสมดุลเมื่อเกิดสถานะที่ไม่สมดุลบุคคลนั้นก็พยายามเปลี่ยนเจตคติให้เข้าสู่สภาวะสมดุล 2.4 ทฤษฎีความลงรอยกัน (Congruity Theory) Osgood และ Tannenbaum มีแนวคิดว่าการเปลี่ยนเจตคติของบุคคลจะเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับลักษณะที่เราประเมินผู้คนที่เกี่ยวข้องและเจตคติเดิมของบุคคลเมื่อเกิดความไม่ลงรอยของเจตคติบุคคลนั้นก็ปรับเจตคติให้ลงรอยกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ได้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิเคราะห์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courseware) เป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ องค์ประกอบทั้งหมด แบ่งออกได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์หลักสูตร หลักสูตรหรือกลุ่มวิชาที่ต้องการสร้างบทเรียน ทั้งนี้บางวิชาจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม แต่บางวิชาสามารถสร้างเนื้อหาให้เข้าไปอยู่ในการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งได้

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาของสื่อการสอนต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและไม่มากจนเกินไปจนทำให้ผู้เรียนรู้สึกน่าเบื่อ และเนื้อหาของบทเรียนต้องเป็นการใช้ความสามารถของสื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่า

1.3 การวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายของสื่อการสอนช่วยให้สามารถออกแบบสื่อการสอนให้เหมาะสม เช่น ช่วงอายุผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมี คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งหมายถึงนักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น

3. การเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมมีเจตคติทางการเรียน รายชื่อและโดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งหมายถึงนักศึกษา ที่ได้เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ควรกำหนดนโยบายในการตรวจสอบความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอน ในทุกคณะ เพื่อสร้างความพร้อมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

2. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ควรมีแนวทางในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ที่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ควรมีเวลาให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างเพียงพอ การศึกษาและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป และการรายงาน เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตน

2. อาจารย์ต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. อาจารย์ต้องศึกษานักศึกษาเป็นรายบุคคลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการมอบหมายงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปศึกษาวิจัยร่วมกับตัวแปรอื่นๆ

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับวิธีสอนอื่น ๆ เช่น การเปรียบเทียบการสอนแบบบทบาทสมมติและการสอนให้คิดมีวิจารณญาณว่าจะส่งผลต่อเจตคติทางการเรียนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

3. ควรพิจารณากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) นำมาศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learningว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีเจตคติทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ พุ่มพวงและคณะ. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(1), 29-44.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2551). *ความหมายของ E-Learning*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.kroobannok.com/1586>
- ทัศน์มน หนูนิมิต. (2551). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ. (2555). *E-Learning*. สืบค้น 16 มกราคม 2564, จาก <http://elg2320.blogspot.com/>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พงศ์รัตตเนต. (2559). *E-Learningนวัตกรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้*. สืบค้น 16 มกราคม 2564, จาก <https://bit.ly/2ntf7Hu>
- พระนิวัฒน์ สนั่นจิตโต. (2561). การพัฒนาเทคนิคการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี, *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการปริทรรศน์*, 1(1), 13-25.
- พระมหาวิฑูรชการ วชิรสิทธิเมธี. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 3(1), 11-19.
- พระยงยุทธ กตธูโร. (2564). การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 4(1), 28-36.
- พระวีรสิขฐุ กम्मสุโขและคณะ. (2562). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์เพื่อการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการปริทรรศน์*, 2(2), 11-23.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก. เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ. (2561). *บทบาทการศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0*. สืบค้น 4 มกราคม 2564, จาก <https://bit.ly/2yBcFBI>
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษาคิมพ์ครั้งที่ 4*. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สิริกุล อินพานิช. (2550). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ เรื่องความน่าจะเป็น* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชาดา สามสวัสดิ์. (2555). *E-Learning กับการศึกษาไทย (E-Learning with Thai Education)*. สืบค้น 24 เมษายน 2564, จาก <http://www.ranod.ac.th/image/por.pdf>
- สุธีธิดา บรรณารักษ์. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดสังเคราะห์และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเรื่องอสังการภาพพจน์บทบาทภัยเฮอร์คิวลิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบ CIPPA กับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL PLUS* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉรา อ่อนเจริญ. (2558). *ประโยชน์ของ "E-Learning" และข้อดีและข้อจำกัดของ "E-Learning"*. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2562, จาก <https://bit.ly/2MAmUhq>
- Casey, A. (2016). *7 Characteristics of learner-centered e-Learning*. Retrieved March 20, 2020, from <https://bit.ly/2M0U6ir>
- Mahamakut buddhist university maha vajiralongkorn university. (2021). *MBUMRC e-Learning*. Retrieved March 20, 2021, from <https://mrc.mbu.ac.th/e-learning/?lang=en>